

На основу члана 95 тачка 3 Устава Црне Горе доносим

Указ о проглашењу Закона о заштити и здрављу на раду

Проглашавам **Закон о заштити и здрављу на раду**, који је донијела Скупштина Црне Горе 25. сазива, на десетој сједници првог редовног (прољећњег) засиједања у 2014. години, дана 25. јула 2014. године.

Број: 01-875/2

Подгорица, 01. августа 2014. године

Предсједник Црне Горе,
Филип Вујановић, с.р.

На основу члана 82 тачка 2 Устава Црне Горе и Амандмана IV став 1 на Устав Црне Горе, Скупштина Црне Горе 25. сазива, на 10. сједници првог редовног (прољећњег) засиједања у 2014. години, дана 25. јула 2014. године, донијела је

Закон о заштити и здрављу на раду*

*Закон је објављен у "Службеном листу ЦГ", бр.
34/2014 од 8.8.2014. године, а ступио је на снагу
16.8.2014.*

* У овај закон унијета је Директива Савјета 89/391/ЕЕЗ од 12. јуна 1989. године о увођењу мјера за подстицање побољшања сигурности и здравља запослених на раду (ОЈ Л бр. 183. од 29.6.1989. стр.1.), која је измијењена Уредбом (ЕЦ) бр. 1137/2008 Европског парламента и Савјета од 22. октобра 2008. године о прилагођавању неких аката за које се користи поступак одређен у члану 251. Уговора, Одлука Савјета 1999/468/ЕС у вези са регулаторним поступком са прегледом - Прилагођавање регулаторном поступку са прегледом - први дио (ОЈ Л бр. 311. од 21.11.2008. стр.1.).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржај закона

Члан 1

Заштита и здравље на раду обезбјеђује се и спроводи примјеном савремених техничкотехнолошких, организационих, здравствених, социјалних и других мјера и средстава заштите у складу са овим законом, другим прописима, ратификованим и објављеним међународним уговорима.

Дефиниција заштите и здравља на раду

Члан 2

Заштита и здравље на раду подразумијева обезбјеђивање услова на раду који не доводе до повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и који стварају претпоставке за пуну физичку и психичку заштиту запослених.

Јавни интерес

Члан 3

Заштита и здравље на раду је дјелатност од јавног интереса.

Јавни интерес у области заштите и здравља на раду остварује се на начин и под условима прописаним законом.

Примјена

Члан 4

Одредбе овог закон примјењују се на запослене који раде на територији Црне Горе код правних лица и предузетника у свим дјелатностима, државним органима, органима државне управе, односно јединицама локалне самоуправе, запослене који су упућени на рад у иностранство, ако су прописима земље пријема предвиђене неповољније мјере заштите и здравља на раду (у даљем тексту: мјере заштите) од оних које су предвиђене овим законом, ако посебним законом није друкчије одређено.

Запослени, у смислу става 1 овог члана, је лице које је засновало радни однос, односно закључило уговор о раду са послодавцем, лице које код послодавца обавља рад ради оспособљавања, као и лице које по било ком правном основу обавља рад за послодавца.

Одредбе овог закона се примјењују на сва лица која су по било ком правном основу присутна у радном процесу код послодавца.

Одредбе овог закона не примјењују се на лица за која је, сагласно закону, послодавац организовао рад код куће, односно са којима је закључен уговор о раду за обављање послова у домаћинству.

Васпитање и образовање

Члан 5

Васпитање и образовање у области заштите и здравља на раду је саставни дио општег и професионалног оспособљавања на свим врстама и степенима школовања запослених. Послодавац промовише заштиту и здравље на раду.

Трошкови мјера заштите

Члан 6

Мјере заштите не могу произвести никакве трошкове за запосленог.

Употреба родно осјетљивог језика

Члан 7

Изрази који се у овом закону користе за физичка лица у мушком роду подразумијевају исте изразе у женском роду.

Значење израза

Члан 8

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедећа значења:

- **послодавац** је правно лице или предузетник који запошљава лице на основу уговора о раду или ангажује лице по било ком другом правном основу;

- **радно мјесто са повећаним ризиком** је радно мјесто утврђено актом о процјени ризика, на коме и поред потпуно или дјелимично примјениених мјера у складу са овим законом, постоје такви ризици који могу да угрозе заштиту и здравље запосленог;

- **радна средина**, односно радна околина је простор у којем се обавља рад и укључује радна мјеста, радне услове, радне поступке, односе у процесу рада и друге утицаје спољашње средине;

- **средство за рад** је свако постројење, машина, опрема, инсталација, алат и друго оруђе за рад које се користи у процесу рада;

- **опасним и штетним материјама** сматрају се експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, гадне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје које садрже те супстанце и могу да буду опасне по живот и здравље запослених;

- **мјере заштите** су сви кораци, превентивне и друге мјере које се предузимају или планирају на свим нивоима рада код послодавца, ради спрјечавања или смањивања ризика по живот и здравље запослених;

- **ризик** је вјероватноћа да опасност може проузроковати повреду на раду, професионалну болест или болест у вези са радом;

- **процјена ризика** је систематско евидентирање и процјењивање свих фактора у процесу рада, сагласно природи дјелатности привредног друштва, односно предузетника

са циљем да се утврде могући узроци настанка повреда на раду, професионалних болести или болести у вези са радом и утврђивање могућности, односно начина спрјечавања, отклањања или смањења ризика.

II. ОПШТИ УСЛОВИ И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

Обавезе пројектанта и инвеститора

Члан 9

Пројектант који, у складу са прописима о уређењу простора и изградњи објеката, израђује техничку документацију за изградњу, реконструкцију или адаптацију објеката, намијењене за радне и помоћне просторије и објекте гдје се технолошки процес обавља на отвореном простору, дужан је да, у складу са овим законом, при изради техничке документације разради прописане мјере заштите у складу са технолошким пројектним задатком.

Инвеститор је дужан да од овлашћеног правног лица или предузетника обезбиједи ревизију (оцјену) да је техничка документација израђена у складу са прописима који се односе на заштиту и здравље на раду, техничким прописима и стандардима, да је обезбијеђена заштита запослених у објектима за које је израђена техничка документација за процес рада који ће се обављати у њима, односно да су испуњени услови из технолошког пројектног задатка.

Технолошки процеси

Члан 10

Пројектовањем, изградњом нових и реконструкцијом постојећих, коришћењем и одржавањем технолошких процеса рада са припадајућим објектима и средствима за рад послодавац је дужан да обезбиједи да се рад запослених обавља на безбједан начин, а хемијске, физичке (осим јонизујућих и нејонизујућих зрачења) и биолошке штетности, микроклима и освјетљење на радним мјестима и у радним и помоћним просторијама ускладе са прописаним мјерама заштите и нормативима за дјелатност која се обавља на тим радним мјестима и у тим просторијама.

При промјени технолошког процеса, послодавац је дужан да, прије почетка рада, инвестициони објекат са припадајућим средствима за рад прилагоди новом технолошком процесу.

При изградњи, реконструкцији или рушењу објекта, послодавац који изводи радове дужан је да изради план мјера заштите, односно елаборат о уређењу градилишта у складу са посебним законом.

Послодавац који планира да радови трају дуже од 30 радних дана и да истовремено ради више од 20 запослених или да је планираним обимом радова обухваћено више од 500 запослених, односно да радови трају дуже од 500 дана, дужан је да, најкасније пет дана прије почетка радова, органу управе надлежном за послове инспекцијског надзора (у даљем тексту: Инспекција рада) достави пријаву о почетку радова у складу са посебним законом.

Претходни и периодични прегледи

Члан 11

Претходни и периодични прегледи и испитивања технолошких процеса и средстава за рад врше се у циљу обезбјеђивања квалитета изведених радова и рада на прописан начин у току извођења процеса рада.

Послодавац је дужан да запосленим средства за рад да на употребу, само ако посједује стручни налаз, односно извјештај о њиховим извршеним прегледима и испитивањима, са оцјеном да су на њима обезбијеђене прописане мјере заштите.

Почетак обављања дјелатности

Члан 12

Приликом техничког прегледа изграђеног или реконструисаног објекта, вршилац техничког прегледа дужан је да утврди да ли су обезбијеђене мјере заштите из техничке документације и прописани услови рада за процес рада који се обавља у објекту.

Мјере заштите

Члан 13

Мјере заштите планирају се и обезбјеђују у свим процесима рада код послодавца, ради спрјечавања или смањивања ризика по живот и здравље запослених, у поступку:

1) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намијењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намијењених за рад на отвореном простору, у циљу безбједног одвијања процеса рада;

2) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања технолошких процеса рада са свим припадајућим средствима за рад, у циљу безбједног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и освјетљења на радним мјестима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мјерама и нормативима за дјелатност која се обавља на тим радним мјестима и у тим радним просторијама;

3) пројектовања, израде, коришћења и одржавања средстава за рад, конструкција и објеката за колективну заштиту и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спрјечава поврјеђивање или оштећење здравља запослених;

4) производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности поврјеђивања или оштећења здравља запослених;

5) пројектовања, производње и коришћења средстава и опреме личне заштите на раду, чијом се употребом отклањају ризици или опасности који нијесу могли да буду отклоњени примјеном одговарајућих мјера заштите;

6) образовања, васпитања и оспособљавања у области заштите и здравља на раду.

Мјере из става 1 овог члана ближе се прописују подзаконским актима из области заштите и здравља на раду и другим прописима.

Подзаконске акте из става 2 овог члана доноси орган државне управе надлежан за послове рада.

III. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Обезбјеђивање мјера заштите

Члан 14

Послодавац је дужан да обезбиједи мјере заштите спрјечавањем, уклањањем и контролом ризика на раду, обавјештавањем и оспособљавањем запослених, уз одговарајућу организацију и потребна средства.

Послодавац је дужан да, обезбиједи посебну заштиту и здравље на раду запослених жена за вријеме трудноће, лица млађих од 18 година живота, као и лица са инвалидитетом, у складу са овим и другим законима.

Послодавац је дужан да узимајући у обзир промјену радне околине, спроводи мјере заштите и бира такве радне и производне методе које ће обезбиједити побољшање стања или виши ниво заштите и здравља на раду.

Послодавац је дужан да се приликом планирања и увођења нових технологија консултује са запосленима или њиховим представницима за заштиту и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених) о питањима избора средстава за рад, услова рада, радне средине и њихових посљедица за заштиту и здравље на раду.

Послодавац је дужан да приликом распоређивања запосленог на радно мјесто са посебним условима рада, односно са повећаним ризиком узме у обзир његове способности, које могу утицати на заштиту и здравље запосленог.

Спровођење мјера заштите

Члан 15

Послодавац је дужан да спроводи мјере заштите, поштујући сљедећа начела:

- избјегавање ризика;
- процјењивање ризика;
- елиминисање ризика на извору;

- прилагођавање рада и радног мјеста запосленом, нарочито у погледу конструисања радног мјеста, избору средстава за рад, избору радних и производних метода са освртом на нарочито избјегавање монотоног рада и рада при већ одређеној брзини и смањења њиховог дејства на здравље;

- прилагођавање техничком напретку;
- замјена опасних безопасним или мање опасним околностима;
- развоја свеобухватне политике заштите и здравља на раду, која укључује технологију, организацију рада, радне услове, међуљудске односе и факторе радне средине;
- давање предности колективним мјерама заштите у односу на индивидуалне мјере заштите;
- давање одговарајућих упутстава и обавјештења запосленим.

Општи акт, односно уговор о раду

Члан 16

Послодавац, сагласно природи дјелатности, броју запослених, организацији и начину рада, права, обавезе и одговорности заштите и здравља на раду уређује актом или уговором о раду закљученим са запосленим.

Актом из става 1 овога члана послодавац ближе уређује мјере заштите и начин њиховог спровођења, а нарочито: права, обавезе и одговорности свих запослених; начин обављања стручних послова заштите и здравља на раду (у даљем тексту: стручни послови); начин утврђивања и провјере здравственог стања запослених који раде на пословима са посебним условима рада и других запослених; начин оспособљавања и провјере оспособљености запослених за безбједан рад, коришћење средстава и опреме личне заштите на раду и друга питања од значаја за заштиту и здравље на раду.

Саставни дио акта, односно уговора из става 1 овог члана је и норматив средстава и опреме личне заштите на раду која припадају запосленом, а који се ради у складу са прописима, стандардима и актом о процјени ризика на радном мјесту.

Процјена ризика

Члан 17

Послодавац је дужан да донесе акт о процјени ризика за сва радна мјеста, утврди начин и мјере за отклањање ризика и обезбиједи њихово спровођење.

У акту о процјени ризика послодавац одређује радна мјеста са повећаним ризиком, здравствене захтјеве за одређени рад које морају да испуњавају запослени у радном процесу или за коришћење појединих средстава за рад на основу стручне оцјене овлашћене установе за здравствену заштиту запослених.

Актом из става 1 овог члана утврђује се:

- идентификација, односно откривање опасности;
- која радна мјеста су изложена идентификованим опасностима;
- вјероватноћа настанка повреде на раду, професионалне болести, односно болести у вези са радом;

- да ли је ризик прихватљив;

- увођење мјера за смањење неприхватљивог ризика.

Послодавац је дужан да измијени акт о процјени ризика у случају:

- појаве сваке нове опасности и промјене нивоа ризика у процесу рада;
- када постојеће мјере заштите нијесу довољне, односно нијесу одговарајуће;
- адаптације, реконструкције, хаварије, генералног ремонта;
- тешке, колективне и смртне повреде на раду;
- када је процјена ризика заснована на подацима који не одговарају стварном стању;
- промјене дјелатности.

Послодавац је дужан да запослене на транспарентан начин упозна са актом о процјени ризика.

Организовање рада и радног процеса

Члан 18

Послодавац је дужан да организацијом рада и радног процеса обезбиједи мјере заштите у складу са овим законом.

Послодавац је дужан да обезбиједи да приступ мјесту рада у радној средини на коме пријети озбиљна и/или одређена опасност од повређивања или здравствених оштећења имају само она лица која су оспособљена за безбједан рад на том радном мјесту, која су добила посебна упутства за рад на таквом мјесту и која су опремљена одговарајућим средствима и опремом личне заштите на раду.

Послодавац је дужан да свако лице које се по било ком основу налази у радној просторији, кругу послодавца или градилишту упозори на опасна мјеста или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, на мјере заштите које мора да примијени и да га усмјери на безбједне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да на мјестима рада, као и средствима за рад постави натписе, упозорења на службеном језику и језицима у службеној употреби и знакове заштите и здравља на раду, у складу са актом органа државне управе надлежног за послове рада.

Здравствени прегледи запослених

Члан 19

Здравствени прегледи запослених предузимају се ради утврђивања и отклањања узрока оболијевања и здравствених оштећења у вези са радом.

Послодавац је дужан да обезбиједи здравствени преглед запослених који се распоређују на радна мјеста са посебним условима рада, односно са повећаним ризиком и у случајевима поновног ангажовања запосленог који је одсуствовао са рада на том радном мјесту дуже од годину дана.

Послодавац на захтјев запосленог обезбјеђује здравствени преглед примјерен ризицима заштите и здравља на раду, као и за случајеве који нијесу обухваћени ставом 2 овог члана, најмање једном у периоду од три године.

Врсту, начин, обим и рокове обављања здравствених прегледа из ст. 2 и 3 овог члана прописује орган државне управе надлежан за послове здравља, уз сагласност органа државне управе надлежног за послове рада.

Послодавац је дужан да запосленог који обавља послове са посебним условима рада, односно са повећаним ризиком упути на здравствени преглед прије истека рока утврђеног прописом из става 4 овог члана, када то оцијени овлашћена установа за здравствену заштиту запослених.

Ако се у поступку здравственог прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном мјесту са посебним условима рада, односно са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га распореди на друго радно мјесто које одговара његовим здравственим способностима, у складу са актом о систематизацији.

Уколико се запослени не може распоредити, у смислу става 6 овог члана, послодавац је дужан да му обезбиједи друга права у складу са законом.

Оспособљавање и провјера оспособљености запослених

Члан 20

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање за безбједан рад запосленог код заснивања радног односа, распоређивања на друго радно мјесто, увођења нове технологије, увођења нових или замјене средстава за рад, промјене процеса рада и поновног распоређивања на рад послједи одсуствовања које је трајало дуже од годину дана.

Оспособљавање из става 1 овог члана врши се по програму о оспособљавању за безбједан рад запослених који доноси послодавац.

Оспособљавање запослених прилагођава се новим и промјенљивим ризицима, а по потреби и понавља у одређеним временским размацима у складу са програмом из става 2 овог члана.

Оспособљавање се спроводи по програму оспособљавања у току радног времена, а трошкове оспособљавања сноси послодавац.

Послодавац је дужан да запосленог, у току оспособљавања за безбједан рад, упозна са свим врстама опасности на пословима на које га распоређује и о конкретним мјерама

заштите које су потребне ради отклањања опасности по живот, односно оштећење здравља.

Послодавац код кога, на основу уговора или по другом правном основу, обављају рад запослени другог послодавца дужан је да им да одговарајућа упутства о могућим ризицима по живот и здравље и да их упозна са мјерама за безбједан рад током обављања тих послова.

Оспособљавање запослених за безбједан рад послодавац обавља теоријски и практично.

Провјеру теоријске и практичне оспособљености за безбједан рад запослених послодавац обавља на мјесту рада.

Периодичне провјере теоријске и практичне оспособљености за безбједан рад запослених одређује послодавац програмом о оспособљавању из става 2 овог члана.

Радна мјеста са посебним условима рада

Члан 21

Радна мјеста са посебним условима рада су радна мјеста на која могу бити распоређени и обављати послове тих радних мјеста само запослени који, поред општих услова за заснивање радног односа, испуњавају и посебне услове у погледу пола, година живота, школске спреме, стручне оспособљености, здравственог стања и психичких способности.

Орган државне управе надлежан за послове рада, уз сагласност органа државне управе надлежног за послове здравља, прописује који послови се сматрају пословима са посебним условима рада, као и посебне услове које треба да испуни запослени за рад на тим пословима.

Послодавац не може распоредити запосленог да ради на радном мјесту са посебним условима рада, уколико претходно није утврдио да запослени испуњава прописане посебне услове.

Запослени који ради на радном мјесту са посебним условима рада је дужан да одмах обавијести послодавца, ако оцијени да није способан да ради такве послове, као и да обави здравствени преглед на који га је упутио послодавац.

Рад више послодаваца

Члан 22

Када два или више послодаваца истовремено изводе радове на истом, односно заједничком градилишту или радилишту, сваки од њих је дужан да организује извођење радова тако да запослени једног послодавца при извођењу радова не угрожавају заштиту и здравље запослених код других послодаваца.

У случају из става 1 овог члана сви послодавци који изводе радове дужни су да, прије почетка радова, закључе посебан уговор о организовању и спровођењу мјера заштите, као и о међусобним правима, обавезама и одговорностима.

Уговор из става 2 овог члана обавезно се доставља Инспекцији рада, најкасније пет дана прије почетка радова.

Информисање запослених и њихово учешће у питањима која се односе на заштиту и здравље на раду

Члан 23

Послодавац је дужан да запосленог или представника запослених информисе писаним путем у вези са:

- ризицима по заштиту и здравље на раду, мјерама заштите и активностима у односу на сваку врсту радног мјеста и/или посла;
- начином организовања и пружања прве помоћи, заштите од пожара, поступку евакуације запослених при појави озбиљних и непосредних опасности и о лицима која су задужена за спровођење ових мјера.

Послодавац је дужан да послодавца чије је запослене ангажовао да раде код њега, по било ком основу, на адекватан начин информисе о питањима утврђеним у ставу 1 овог члана, као и лицима задуженим за њихово спровођење.

Послодавац је дужан да представника запослених информише о правима и обавезама које се односе на заштиту и здравље на раду и на тај начин му омогући приступ:

- процјени ризика и мјерама заштите, укључујући и оне ризике са којима се суочавају групе запослених изложених посебним ризицима;
- одлукама о мјерама заштите које се морају предузети, као и ако је потребно о средствима и опреми личне заштите на раду која се користи;
- евиденцијама и извјештајима о повредама на раду које су за посљедицу имале одсуство запосленог са рада дуже од три радна дана;
- извјештајима о повредама на раду својих запослених;
- подацима насталим из мјера и радњи инспекцијских и других органа надлежних за заштиту и здравље на раду.

Представник запослених је лице одређено од стране запослених да их представља у питањима из области заштите и здравља на раду.

Сарадња са запосленим, представником запослених и синдикатом

Члан 24

Послодавац, запослени, представник запослених и синдикат дужни су да сарађују у поступку утврђивања њихових права, обавеза и одговорности која се односе на заштиту и здравље на раду у складу са овим законом, а нарочито у вези са:

- сваком мјером која може значајно утицати на заштиту и здравље на раду;
- постављањем стручног лица за заштиту и здравље на раду (у даљем тексту: стручно лице), одређивањем лица за спровођење мјера прве помоћи, заштите од пожара и евакуације запослених и активностима у вези са заштитом и здрављем на раду;
- подацима о процјени ризика и мјерама заштите, укључујући и оне ризике са којима се суочавају групе запослених изложених посебним ризицима;
- одлукама о мјерама заштите које се морају предузети, као и ако је потребно о средствима и опреми личне заштите на раду која се користе;
- евиденцијама и извјештајима о повредама на раду које су за посљедицу имале одсуство запосленог са рада дуже од три радна дана;
- извјештајима о повредама на раду својих запослених;
- мјерама и радњама инспекцијских и других органа надлежних за заштиту и здравље на раду;
- ангажовањем правног лица или предузетника за обављање стручних послова;
- планирањем и организовањем оспособљавања и провјере оспособљености из заштите и здравља на раду.

Послодавац је дужан да омогући представнику запослених и синдикату да своје примједбе у вези заштите и здравља на раду доставе надлежном инспектору у поступку вршења инспекцијског надзора.

Оспособљавање представника запослених

Члан 25

Послодавац је дужан да представнику запослених обезбиједи одговарајуће облике оспособљавања.

Оспособљавање из става 1 овог члана спроводи се у току радног времена код или изван послодавца.

Положај запослених односно представника запослених

Члан 26

Запослени, односно представници запослених не смију да буду доведени у неповољнији положај због обављања послова у смислу члана 24 овог закона.

Послодавац је дужан да представнику запослених омогући одговарајуће одсуство са рада, уз накнаду зараде као да је на раду и да пружи сва потребна средства за обављање послова у вези заштите и здравља на раду.

Средства за рад и средства и опрема личне заштите на раду

Члан 27

Пројектовање, производња и коришћење средстава за рад и средстава и опреме личне заштите на раду, чијом се употребом отклањају ризици или опасности, који нијесу могли да буду отклоњени примјеном одговарајућих мјера заштите, врши се на начин и у складу са примијењеним технолошким поступком.

Послодавац је дужан да запосленом набави и изда на употребу средства за рад и средства и опрему личне заштите на раду неопходне за његово радно мјесто, само ако за њих располаже са прописаном документацијом на службеном језику и језицима у службеној употреби, у којој је произвођач, односно испоручилац навео све безбједносно-техничке податке који су важни за оцјењивање ризика на раду са њима и да су обезбијеђене све мјере заштите које су одређене документацијом у складу са прописима о заштити и здрављу на раду.

У изузетним случајевима, када послодавац није у могућности да прибави прописану документацију из става 2 овог члана, може да је прибави од правног лица или предузетника регистрованог за обављање тих послова.

Послодавац је дужан да обезбиједи да запослени средства за рад и средства и опрему личне заштите на раду користи у складу са њиховом намјеном и да у поступку употребе примјењује прописане мјере заштите.

Прва помоћ, заштита од пожара и евакуација запослених

Члан 28

Послодавац је дужан да предузме потребне мјере и одреди запослене за пружање прве помоћи, заштиту од пожара и евакуацију запослених у зависности од врсте радног мјеста и дјелатности, као и од броја запослених и присуства других лица, у складу са овим законом и прописима који уређују ову област.

За примјену мјера из става 1 овог члана мора да се обезбиједи веза са службама у и ван послодавца, посебно у погледу прве помоћи, хитне медицинске помоћи, спашавања и заштите од пожара.

Број запослених из става 1 овог члана, њихова оспособљеност и расположива опрема зависи од обима и/или специфичне опасности код послодавца.

Озбиљна, непосредна и неизбјежна опасност

Члан 29

Послодавац је дужан да обавијести све запослене који су или би могли бити изложени озбиљној или непосредној опасности о врсти ризика и о мјерама заштите.

Послодавац је дужан да, приликом озбиљне, непосредне и неизбјежне опасности, мјерама и упутствима, запосленим омогући заустављање рада и упућивање на безбједно мјесто.

Послодавац не може захтијевати од запослених да наставе рад у ситуацији у којој постоји озбиљна и непосредна опасност, осим у случају спашавања људских живота.

Колективно осигурање

Члан 30

Послодавац је дужан да запослене обавезно осигурава од повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом.

Премије за осигурање из става 1 овог члана падају на терет послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом.

Ослобађање од одговорности

Члан 31

У случају да је код послодавца дошло до необичних и непредвидивих околности које су ван контроле послодавца или посебних догађаја чије посљедице није било могуће избјећи упркос спроведеним мјерама заштите, послодавац се ослобађа од одговорности.

IV. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Права и обавезе запослених

Члан 32

Запослени има право и обавезу да се прије почетка рада упозна са мјерама заштите на пословима радног мјеста на које је распоређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право и обавезу да послодавцу даје предлоге, примједбе и обавјештења о питањима заштите и здравља на раду.

Запослени има право и обавезу да обави здравствени преглед који одговара ризику за заштиту и здравље на радном мјесту, на који га упућује послодавац, у складу са прописима о заштити и здрављу на раду и прописима из области здравствене заштите.

Право на одбијање рада

Члан 33

Запослени има право да одбије да ради, ако:

- претходно није упознат са свим опасностима или штетностима, односно ризицима на раду или ако му послодавац није обезбиједио прописани здравствени преглед;

- пријети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нијесу спроведене прописане мјере заштите, све док се те мјере не обезбиједу;

- на средству за рад нијесу обезбијеђене прописане мјере заштите и тиме му је непосредно угрожен живот и здравље.

Када запослени одбије да ради дужан је да се писано обрати послодавцу ради предузимања мјера које по мишљењу запосленог нијесу спроведене.

Када запослени одбије да ради, а послодавац сматра да захтјев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавијести Инспекцију рада.

Право на напуштање радног мјеста

Члан 34

У случају озбиљне и непосредне опасности по живот и здравље, запослени може да предузме одговарајуће мјере у складу са својим знањем и техничким средствима која су му на располагању, а у случају неизбјегне опасности има право да напусти опасно радно мјесто, радни процес, односно радну средину.

У случајевима из става 1 овог члана запослени не смије да буде доведен у неповољнији положај због штете која би могла да настане његовим дјеловањем, осим ако је поступао непажљиво или немарно.

Обавезе запослених

Члан 35

Запослени је обавезан да у складу са оспособљеношћу и упутствима која је добио од послодавца:

- за вријеме рада примјењује прописане мјере заштите, води рачуна о својој и заштити и здрављу на раду других запослених на које утиче својим радом или поступцима при обављању посла, намјенски користи средства за рад, опасне материје, средства и опрему личне заштите на раду и заштитне уређаје, сарађује са послодавцем и стручним лицем како би се спровеле прописане мјере заштите на пословима на којима ради;

- у складу са својим сазнањима, одмах обавијести послодавца, писано или усмено, или преко представника запослених о неправилностима, недостацима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном мјесту могла да угрози његову или заштиту и здравље других запослених;

- сарађује са послодавцем и стручним лицем док послодавац не обезбиједи безбједне услове за рад.

Ако послодавац, послвије добијеног обавјештења из става 1 алинеја 2 овог члана, не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од три дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нијесу спроведене одговарајуће мјере заштите, може затражити интервенцију Инспекције рада и о томе обавијестити стручно лице.

Обавеза запосленог која се односи на заштиту и здравље на раду не утиче на начело одговорности послодавца.

Забрана употребе средстава зависности

Члан 36

Запослени не може да започне и обавља рад под утицајем средстава зависности (алкохол, дрога и сл).

Запослени је дужан да се подвргне провјери да ли је под утицајем средстава зависности, на начин и по поступку утврђеним актом послодавца.

Одговорност запослених

Члан 37

Запослени подлијеже одговорности у случају непридржавања прописаних мјера заштите и неизвршавања обавеза утврђених законом и актима послодавца.

V. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ И ЗДРАВЉА НА РАДУ КОД ПОСЛОДАВЦА

Обављање стручних послова

Члан 38

Послодавац је дужан да организује и обавља стручне послове у зависности од организације, природе и обима процеса рада, броја запослених који учествују у процесу рада, броја радних смјена, процијењених ризика и броја локацијски одвојених јединица.

Послодавац, ради обављања послова из става 1 овог члана, може да:

- одреди стручно лице;
- организује стручну службу за заштиту и здравље на раду (у даљем тексту: стручна служба);
- ангажује правно лице или предузетника који има овлашћење за обављање стручних послова.

Стручна служба не може да обавља стручне послове за друге послодавце.

Послодавац је одговоран за заштиту и здравље на раду запослених без обзира на начин организовања и обављања тих послова.

Права стручних лица, односно стручне службе

Члан 39

Послодавац је дужан да омогући стручним лицима независно и самостално обављање послова у складу са овим законом, као и приступ свим подацима од значаја за заштиту и здравље на раду.

Послодавац је дужан да стручним лицима која су код њега запослена и стручној служби обезбиједи усавршавање знања.

Стручна лица су непосредно одговорна послодавцу и не смију да буду доведена у неповољнији положај због својих активности везаних за заштиту и здравље на раду.

Послодавац је дужан да стручном лицу омогући одговарајуће одсуство са посла, уз накнаду зараде као да је на раду и да пружи сва потребна средства за обављање послова у вези заштите и здравља на раду.

Стручно лице, прије распоређивања на ове послове, дужно је да положи стручни испит за лица која се баве пословима заштите и здравља на раду.

Лица која су на пословима из области заштите и здравља на раду провела најмање пет година нијесу дужна да полажу стручни испит, ако:

- имају завршен факултет заштите на раду;
- научни степен магистра и доктора техничких наука;
- су специјалисти медицине рада;
- су инспектори који су вршили надзор над заштитом на раду.

Услове, програм и начин полагања стручног испита за стручно лице прописује орган државне управе надлежан за послове рада.

Обавезе стручних лица, односно стручне службе

Члан 40

Стручно лице, односно стручна служба врши сљедеће послове:

- 1) савјетује послодавца при планирању, избору и одржавању средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
 - 2) савјетује послодавца код опремања и уређивања радног мјеста, узимајући у обзир и услове радне средине;
 - 3) учествује у изради стручне подлоге за акт о процјени ризика;
 - 4) организује претходна и периодична испитивања услова радне средине (хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и освијетљености);
 - 5) организује периодичне прегледе и испитивања средстава за рад, електричних и других инсталација;
 - 6) предлаже мјере за побољшање услова рада, нарочито на радним мјестима са посебним условима рада, односно повећаним ризицима;
 - 7) на свим пословима код послодавца прати примјену мјера заштите и одржавања средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
 - 8) обезбјеђује упутства за безбједан рад и контролише њихову примјену;
 - 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извјештаје са предлозима мјера за послодавца;
 - 10) припрема и учествује у оспособљавању запослених за безбједан рад;
 - 11) предлаже мјеру забране рада на радном мјесту или употребе средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог, о чему одмах обавјештава послодавца и представника запослених;
 - 12) непосредно сарађује и координира по свим питањима из области заштите и здравља на раду са овлашћеном установом за здравствену заштиту запослених;
 - 13) води и стара се о евиденцијама из заштите и здравља на раду;
 - 14) друге послове које му одреди послодавац.
- У случају када послодавац дозволи даљи рад и поред предузетих мјера у смислу става 1 тачка 11 овог члана стручно лице дужно је да о томе обавијести Инспекцију рада.

Овлашћење правних лица или предузетника за обављање стручних послова

Члан 41

Стручне послове може да обавља правно лице и предузетник, које испуњава услове у погледу кадра, организације, техничких и других услова које прописује орган државне управе надлежан за послове рада.

Захтјев са потребном документацијом за добијање овлашћења за обављање послова заштите и здравља на раду, правно лице или предузетник подноси органу државне управе надлежном за послове рада.

Испуњеност прописаних услова за обављање послова заштите и здравља на раду утврђује орган државне управе надлежан за послове рада.

Орган државне управе надлежан за послове рада рјешењем овлашћује правно лице или предузетника (у даљем тексту: овлашћена организација) да може обављати одређене послове заштите и здравља на раду.

Рјешење из става 4 овог члана издаје се на рок од три године и може се обновити под истим условима.

О издатим рјешењима из става 4 овог члана орган државне управе надлежан за послове рада води регистар.

Овлашћена организација сноси стварне трошкове настале у поступку утврђивања испуњености прописаних услова за обављање послова заштите и здравља на раду.

Висину трошкова из става 7 овог члана утврђује орган државне управе надлежан за послове рада.

Одузимање овлашћења

Члан 42

Орган државне управе надлежан за послове рада одузеће овлашћење за обављање стручних послова и брисати из регистра овлашћену организацију уколико престане да

испуњава прописане услове за обављање стручних послова или не обавља стручне послове за које је издато овлашћење.

Начин уписа и брисање из регистра овлашћених организација прописује орган државне управе надлежан за послове рада.

Обављање других стручних послова

Члан 43

Поред послова из члана 40 овог закона овлашћена организација, односно стручна служба обавља:

- 1) израду акта о процјени ризика, са предлогом мјера за њихово отклањање;
- 2) периодичне прегледе и испитивања средстава за рад, електричних и других инсталација и средстава и опреме личне заштите на раду;
- 3) испитивање услова радне средине (хемијских, физичких и биолошких штетности, освијетљености и микроклиме);
- 4) ревизију (оцјену) техничке документације са аспекта примијењености мјера заштите, техничких прописа и стандарда, ради утврђивања обезбијеђености заштите запослених у објектима за које је урађена техничка документација, за процесе рада који ће се обављати у њима;
- 5) оспособљавање и провјеру оспособљености за безбједан рад запослених;
- 6) и друге послове.

Сходна примјена

Члан 44

Одредбе чл. 41 и 42 овог закона сходно се примјењују на стручне службе.

Доступност података

Члан 45

Када послодавац за обављање свих или појединих стручних послова ангажује овлашћену организацију претходно је мора упознати са технолошким процесом, ризицима у процесу рада, предузетим мјерама за отклањање ризика и да јој омогући слободан приступ одговарајућим подацима о мјерама заштите, као и о запосленим.

Стручни налаз и одговорност

Члан 46

Овлашћена организација дужна је да, најкасније у року од 30 дана од дана извршених прегледа и/или испитивања, сачини стручни налаз, односно извјештај, са оцјеном да ли су обезбијеђене прописане мјере заштите и да га достави послодавцу који је захтијевао преглед и/или испитивање.

Овлашћена организација је одговорна да оцјене из стручног налаза, односно извјештаја одговарају степену примјенљивости мјера заштите у вријеме прегледа и/или испитивања.

Уговор послодавца и овлашћене организације

Члан 47

Ако послодавац за обављање послова заштите и здравља на раду ангажује овлашћену организацију, међусобна права, обавезе и одговорности ближе се уређује уговором.

Цијену за пружање услуга из става 1 овог члана утврђује орган државне управе надлежан за послове рада, на предлог репрезентативног удружења послодавца.

Примјена других прописа

Члан 48

На поступке добијања овлашћења за обављање стручних послова примјењују се одредбе Закона о општем управном поступку, ако овим законом није друкчије уређено.

Овлашћене установе за здравствену заштиту запослених

Члан 49

Орган државне управе надлежан за послове здравља, уз претходно прибављену сагласност органа државне управе надлежног за послове рада, прописује и издаје

овлашћење правном лицу регистрованом у складу са законом, ако испуњава кадровске, организационе, техничке и друге услове да обавља сљедеће послове:

- 1) учествује у процјени ризика на пословима и у радној околини приликом састављања акта о процјени ризика;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове здравственог васпитања запослених;
- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних болести и болести у вези са радом;
- 4) оцјењује и утврђује посебне здравствене услове које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном мјесту, у процесу рада или за употребу, односно руковање одређеним средствима за рад;
- 5) врши претходне и периодичне здравствене прегледе запослених у складу са прописима о заштити и здрављу на раду;
- 6) издаје извјештај о здравственом прегледу о испуњавању здравствених услова рада на радном мјесту са повећаним ризиком;
- 7) спроводи здравствену заштиту професионално обољелих запослених;
- 8) организује прву помоћ, спашавање и евакуацију у случају поврјеђивања запослених или хаварија;
- 9) утврђује узроке настанка инвалидности запослених на раду и предлаже мјере за њихово отклањање, учествује у процесу професионалне рехабилитације и даје савјете при избору другог одговарајућег посла према преосталој здравственој способности;
- 10) предлаже послодавцу мјере за побољшање здравља запослених, а посебно оних који су изложени повећаним опасностима од повреда на раду или оштећења здравља;
- 11) савјетује послодавца при избору и тестирању нових средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду са аспекта заштите здравља запослених;
- 12) учествује у анализи повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и о томе води одговарајућу евиденцију;
- 13) непосредно сарађује и координира по питањима из заштите и здравља на раду са стручним лицем, односно стручном службом;
- 14) и друге послове.

Подаци сакупљени у вези са здравственим прегледима запосленог повјерљиве су природе и под надзором су овлашћене установе за здравствену заштиту запослених, односно изабраног доктора који води евиденцију о здравственим прегледима.

Подаци из става 1 овог члана могу се достављати другим лицима само уз писану сагласност запосленог.

Извјештај о здравственом прегледу запосленог о здравственој способности за обављање одређених послова доставља се послодавцу на начин да се не наруши принцип повјерљивости личних података.

Није дозвољено коришћење података прикупљених по основу здравствених прегледа запослених противно намјени или у сврху дискриминације запослених.

Ближе услове у погледу кадра, организације, техничких и других услова прописује орган државне управе надлежан за послове здравља.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА, ИЗВЈЕШТАЈИ, САРАДЊА

Документација и евиденције

Члан 50

Послодавац је дужан да води и чува прописану евиденцију о:

- 1) радним мјестима са посебним условима рада, односно повећаним ризиком;
- 2) запосленим распоређеним на радна мјеста, а посебно о запосленима распоређеним на радна мјеста са посебним условима рада, односно повећаним ризиком;
- 3) повредама на раду, професионалним болестима и болестима у вези са радом;
- 4) запосленим оспособљеним за безбједан рад;
- 5) опасним материјама које се користе у току рада;
- 6) извршеним испитивањима радне средине;

- 7) извршеним прегледима и испитивањима средстава за рад и средстава и опреме личне заштите на раду;
- 8) извјештајима из члана 51 овог закона;
- 9) претходним и периодичним здравственим прегледима;
- 10) техничкој документацији (главне пројекте);
- 11) документацији из заштите и здравља на раду (атест, записник о стручном налазу, упутства за руковање и одржавање средстава за рад и сл.).

Извјештаји

Члан 51

Послодавац је дужан да, најмање једном годишње, сачини извјештај о заштити и здрављу на раду запослених, који се разматра на органима који врше послове управљања заједно са извјештајима о пословању.

Послодавац је дужан да, на захтјев надлежног инспектора, обезбиједи извјештај о стању заштите и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мјерама у овој области код послодавца.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, писано пријави Инспекцији рада сваку смртну, колективну, тешку и другу повреду на раду, која узрокује одсуство запосленог са рада дуже од три радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози заштиту и здравље запослених.

Послодавац је дужан да изда запосленом који је повријеђен и здравственој установи у којој је извршен преглед запосленог извјештај о повреди на раду, у року и на обрасцу који се прописује актом органа државне управе надлежног за послове здравља.

Сарадња

Члан 52

Фонд за здравствено осигурање, Фонд пензијског и инвалидског осигурања Црне Горе, овлашћене здравствене установе за здравствену заштиту запослених и друге здравствене установе дужни су да у вези са достављањем података о повредама на раду, професионалним болестима, болестима у вези са радом и инвалидима рада, сарађују са органом државне управе надлежном за послове рада и да те податке обезбјеђују на захтјев и мјесечно, а за сваку календарску годину, најкасније до 28. фебруара наредне године.

VII. НАДЗОР

Орган надзора

Члан 53

Надзор над спровођењем овог закона, прописа донијетих на основу њега и техничким и другим мјерама које се односе на заштиту и здравље на раду врши Инспекција рада, преко инспектора рада за област заштите и здравља на раду, ако законом није одређено да надзор у спровођењу тих прописа у одређеним дјелатностима врше и други органи.

Надзор над стручним радом

Члан 54

Надзор над стручним радом овлашћених организација врши Инспекција рада, у складу са овим законом.

У надзору над стручним радом утврђује се да ли су испуњени услови у погледу кадрова, организације, техничких и других услова које прописује орган државне управе надлежан за послове рада, као и у односу на квалитет обављања стручних послова, на основу увида у документацију и увида у процес пружања и ефеката услуга.

По завршеном надзору над стручним радом овлашћених организација сачињава се записник који се доставља органу државне управе надлежном за послове рада.

Обавезе и овлашћења инспектора рада за област заштите и здравља на раду

Члан 55

У вршењу инспекцијског надзора инспектор рада за област заштите и здравља на раду, поред обавеза и овлашћења утврђених законом, има обавезу и овлашћење да изврши увиђај тешких, колективних и смртних повреда на раду.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Новчана казна за прекршај правног, одговорног лица и предузетника

Члан 56

Новчаном казном од 500 еура до 15.000 еура казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) као инвеститор од овлашћеног правног лица или предузетника не обезбиједи ревизију (оцјену) да је техничка документација израђена у складу са прописима који се односе на заштиту и здравље на раду, техничким прописима и стандардима (члан 9 став 2);

2) пројектовањем, изградњом нових и реконструкцијом постојећих, коришћењем и одржавањем технолошких процеса рада са припадајућим објектима и средствима за рад није обезбиједио да се рад запослених обавља на безбједан начин, а хемијске, физичке (осим јонизујућих и нејонизујућих зрачења) и биолошке штетности, микроклима и освјетљење на радним мјестима и у радним и помоћним просторијама није ускладио са прописаним мјерама и нормативима за дјелатност која се обавља на тим радним мјестима и у тим радним просторијама (члан 10 став 1);

3) при изградњи, реконструкцији или рушењу објекта, послодавац који изводи радове не изради план мјера заштите, односно елаборат о уређењу градилишта (члан 10 став 3);

4) да запосленим средства за рад на употребу, а не посједује стручни налаз односно извјештај о њиховим извршеним прегледима и испитивањима, са оцјеном да су на њима обезбијеђене прописане мјере заштите (члан 11 став 2);

5) права, обавезе и одговорности заштите и здравља на раду запослених не уреди актом или уговором о раду закљученим са запосленим (члан 16 став 1);

6) не донесе акт о процјени ризика за сва радна мјеста, не утврди начин и мјере за отклањање ризика и не обезбиједи њихово спровођење (члан 17 став 1);

7) не измени акт о процјени ризика у случају адаптације, реконструкције, хаварије, генералног ремонта, тешке, колективне и смртне повреде на раду и промјене дјелатности (члан 17 став 4 ал. 3, 4 и 6);

8) не обезбиједи да приступ мјесту рада у радној средини на коме пријети озбиљна и/или одређена опасност од поврјеђивања или здравствених оштећења имају само она лица која су оспособљена за безбједан рад на том радном мјесту, која су добила посебна упутства за рад на таквом мјесту и која су опремљена одговарајућим средствима и опремом личне заштите на раду (члан 18 став 2);

9) не обезбиједи здравствени преглед запослених који се распоређују на радна мјеста са посебним условима рада, односно са повећаним ризиком и у случајевима поновног ангажовања запосленог, који је одсуствовао са рада на том радном мјесту дуже од годину дана (члан 19 став 2);

10) на захтјев запосленог не обезбиједи здравствени преглед, најмање једном у периоду од три године (члан 19 став 3);

11) ако запосленог не распореди на друго радно мјесто које одговара његовим здравственим способностима (члан 19 став 6);

12) не изврши оспособљавање за безбједан рад запосленог (члан 20 став 1);

13) не донесе програм о оспособљавању за безбједан рад запослених (члан 20 став 2);

14) не закључи посебан уговор о организовању и спровођењу мјера заштите, као и о међусобним правима, обавезама и одговорностима прије почетка извођења радова, у случају да два или више послодаваца истовремено изводе радове и исти не достави Инспекцији рада, најкасније пет дана прије почетка радова (члан 22);

15) не информисае запосленог или представника запослених писаним путем о питањима која се односе на заштиту и здравље на раду или им не омогући приступ подацима из члана 23 став 3 овог закона (члан 23 став 1);

16) не сарађује са запосленим, представником запослених и синдикатом у поступку утврђивања права, обавеза и одговорности која се односе на заштиту и здравље на раду (члан 24 став 1);

17) запослене, односно представнике запослених доведе у неповољнији положај због обављања послова из члана 24 овог закона (члан 26 став 1);

18) не омогући одговарајуће одсуство са рада, уз накнаду зараде као да је на раду и не пружи сва потребна средства за обављање послова у вези заштите и здравља на раду (члан 26 став 2);

19) не набави, не изда на употребу и не обезбиједи да запослени средства за рад и средства и опрему личне заштите на раду неопходне за његово радно мјесто користи у складу са њиховом намјеном (члан 27 ст. 2 и 4);

20) не предузме потребне мјере и не одреди запослене за пружање прве помоћи, заштиту од пожара и евакуацију запослених (члан 28 став 1);

21) не обавијести све запослене који су или би могли бити изложени озбиљној или непосредној опасности о врсти ризика и о мјерама заштите и том приликом мјерама и упутствима, запосленим не омогући заустављање рада и упућивање на безбједно мјесто (члан 29 ст. 1 и 2);

22) не осигура запослене од повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом (члан 30 став 1);

23) ради организовања и обављања стручних послова из члана 38 став 1 овог закона не одреди стручно лице или не организује стручну службу или не ангажује правно лице или предузетника који има овлашћење за обављање стручних послова (члан 38 став 2);

24) не обезбиједи стручном лицу или стручној служби права из члана 39 овог закона;

25) овлашћену организацију претходно не упозна са технолошким процесом, ризицима у процесу рада, предузетим мјерама за отклањање ризика и не омогући јој слободан приступ одговарајућим подацима о мјерама заштите, као и о запосленим (члан 45);

26) као овлашћена организација, најкасније у року од 30 дана од дана извршених прегледа и/или испитивања, не сачини стручни налаз, односно извјештај са оцјеном да ли су обезбијеђене прописане мјере заштите и не достави га послодавцу који је захтијевао преглед и/или испитивање (члан 46 став 1);

27) одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, писано не пријави Инспекцији рада сваку смртну, колективну, тешку и другу повреду на раду, која узрокује одсуство запосленог са рада дуже од три радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози заштиту и здравље запослених (члан 51 став 3);

28) не изда запосленом који је повријеђен и здравственој установи у којој је извршен преглед запосленог извјештај о повреди на раду (члан 51 став 4).

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 30 еура до 1.000 еура.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 250 еура до 10.000 еура.

Новчана казна за лакши прекршај правног и одговорног лица

Члан 57

Новчаном казном од 200 еура казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не достави органу управе надлежном за послове инспекцијског надзора пријаву о почетку радова, најкасније пет дана прије почетка радова, уколико планира да радови трају дуже од 30 радних дана и да истовремено ради више од 20 запослених или да је планираним обимом радова обухваћено више од 500 запослених односно да радови трају дуже од 500 дана (члан 10 став 4);

2) као вршилац техничког прегледа, приликом техничког прегледа изграђеног или реконструисаног објекта, не утврди да ли су обезбијеђене мјере заштите из техничке документације и прописани услови рада за процес рада који ће се обављати у објекту (члан 12);

3) на мјестима рада, као и средствима за рад не постави натписе, упозорења на службеном језику и језицима у службеној употреби и знакове заштите и здравља на раду (члан 18 став 4);

4) не обезбиједи представнику запослених одговарајуће облике оспособљавања (члана 25 став 1);

5) не води и не чува прописану евиденцију из заштите и здравља на раду (члан 50).

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50 еура.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 150 еура.

Новчана казна за прекршај запосленог

Члан 58

Новчаном казном од 30 еура до 1.000 еура казниће се за прекршај запослени, ако:

1) одбије да обави здравствени преглед који одговара ризику за заштиту и здравље на радном мјесту, на који га упућује послодавац (члан 32 став 3);

2) за вријеме рада не примјењује прописане мјере заштите, не води рачуна о својој и заштити и здрављу на раду других запослених на које утиче својим радом или поступцима при обављању посла, намјенски не користи средства за рад, опасне материје, средства и опрему личне заштите на раду и заштитне уређаје, не сарађује са послодавцем и стручним лицем како би се спровеле прописане мјере заштите на пословима на којима ради (члан 35 став 1 алинеја 1);

3) у складу са својим сазнањима, одмах не обавијести послодавца, писано или усмено, или преко представника запослених о неправилностима, недостацима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном мјесту могла да угрози његову или заштиту и здравље других запослених и не сарађује са послодавцем и стручним лицем док послодавац не обезбиједи безбједне услове за рад (члан 35 став 1 ал. 2 и 3);

4) започне и обавља рад под утицајем средстава зависности (алкохол, дрога и сл.) и не подвргне се провјери да ли је под утицајем средстава зависности (члан 36).

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усклађивање

Члан 59

Постојеће овлашћене организације дужне су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Уколико овлашћена организација не поступи у смислу става 1 овог члана брисаће се из регистра овлашћених организација.

Доношење подзаконских аката

Члан 60

Акт из члана 47 овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Примјена прописа

Члан 61

До доношења подзаконских аката у складу са овим законом примјењиваће се прописи из члана 48 и члана 49 став 1 Закона о заштити на раду ("Службени лист РЦГ", број 79/04 и "Службени лист ЦГ", број 26/10).

До доношења прописа о мјерама заштите у складу са чланом 13 овог закона примјењиваће се мјере заштите (правила) прописана подзаконским актима из члана 69 Закона о заштити на раду ("Службени лист РЦГ", број 35/98).

Одложена примјена

Члан 62

Одредба члана 19 став 3 овог закона примјењиваће се од дана приступања Црне Горе Европској унији.

Престанак важења

Члан 63

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити на раду ("Службени лист РЦГ", број 79/04 и "Службени лист ЦГ", број 26/10) и члан 172 Закона о

измјенама и допунама закона којима су прописане новчане казне за прекршаје ("Службени лист ЦГ", број 40/11).

Ступање на снагу

Члан 64

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

Број: 19-2/14-1/11

ЕПА 422 XXV

Подгорица, 25. јул 2014. године

Скупштина Црне Горе 25. сазива

Предсједник,
Ранко Кривокапић, с.р.